

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilno „Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem“.

List izhaja 10. in 25. vsakega meseca.
 Za posamezne člane v „Deželni zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno K 4.—, za člane onih zadrug, ki so v „Zvezi“ in ako so uvedle obvezno naročbo lista za vse člane, pa celoletno K 2.—. Sicer stane list celoletno K 5.—, polletno K 2'60, četrtletno K 1'30 in posamezna številka 25 vinarjev.

Cena inseratom: 1/48 strani K 1'50, pri večkratnih objavah popust.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak ponedeljek in petek od 4.—6. popoldne.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 5. oziroma do 20. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Štev. 10.

V Ljubljani, 25. oktobra 1916.

Leto III.

Zvezne objave.

Odmera občne pridobnine.

Z naredbo z dne 21. julija 1916, drž. zak. št. 228, je finančno ministrstvo izdalo posebne predpise glede odmere občne pridobnine za leto 1916. Po tej naredbi se imajo pri odmeri občne pridobnine za leto 1916. vpoštevati povprečne obratne razmere od 1. julija 1914 do 30. junija 1915. Vsem onim obratom, ki so se za časa od 1. avgusta 1914 do konca leta 1915 začasno ustavili in ki se niso otvorili vsaj pred 30. junijem 1915, se pri priredbi tega davka za leto 1916 ne bo odkazal davčni postavek. Za te obrate se bo za dotično davčno leto predpisala občna pridobnina po davčni administraciji, oziroma po okrajnem glavarstvu in sicer izven kontingenta.

C. kr. okrajni komisar in zadrugi instruktor
 c. kr. trgovskega ministrstva
Steska.

Zastaranje terjatev.

S cesarsko naredbo z dne 19. marca 1916, drž. zak. št. 69, so se izdali tudi novi predpisi o zastaranju terjatev. Spremenili so se med drugimi deloma § 1480. in popolnoma § 1486. občnega državljskega zakonika.

Po prejšnjem besedilu § 1480. občnega državljskega zakonika so terjatve zaostalih letnih dajatev, obresti, rente in službe v treh letih zastarele, po novem besedilu tega § pa poleg omenjenih dajatev zastarajo tudi prispevki za vzdrževanje in preživo ter dogovorjene anuitete za vničenje dolga v dobi treh let. Najizdatnejše se je § 1486. občnega državljskega zakonika spremenil, in se je krajši zastaralni rok treh let v interesu pravne varnosti in v svrhu izboljšanja kreditnega in plačilnega prometa uvedel. Po tem § zastarajo v treh letih naslednje terjatve:

1. Terjatve za dobavo stvari ali izvrševanje del ali druge dajatve in storitve v obrtnem, trgovskem ali drugačnem pravnem obratu;

2. terjatve za dobavo kmetijskih in gozdarskih pridelkov v obratu kmetijstva in gozdarstva;

3. terjatve za prevzeto prehrano, strežbo, zdravljenje, vzgojenje ali poučevanje po osebah, ki se bavijo s tem, ali v zavodih, ki služijo temu namenu;

4. terjatve najemnin in zakupnin;

5. terjatve službojemalcev zaradi plačila in povračila izdatkov iz službenih pogodb pomožnih delavcev, dninarjev, poslov in vseh zasebnih uslužbencev, ter službo-dajalcev zaradi predujemov, danih na take terjatve;

6. terjatve zdravnikov, živinozdravnikov, babic, zasebnih učiteljev, odvetnikov, notarjev, patentnih zastopnikov in vseh drugih za oskrbovanje gotovih stvari javno nastavljenih oseb zaradi plačila za njihove dajatve in storitve in povračila njihovih stroškov, ter strank zaradi predujemov tem osebam.

C. kr. okrajni komisar in zadrugi instruktor
 c. kr. trgovskega ministrstva
Steska.

Omejitev točenja piva.

Z ministrsko naredbo z dne 2. sept. 1916, drž. zak. št. 288, so se izdale določbe v svrhu omejitve točenja piva, vendar ta naredba nima več veljave in je z dnevom 13./9. t. l. stopila v veljavo nova naredba. V številki 9 strokovnega lista „Gostilničar“ pa o tej novi naredbi trgovskega ministra z dne 8. septembra 1916, drž. zakonik št. 299, ni govora, ker so tozadevne definitivne odločbe dospеле zvezi šele po izidu lista. Zvezno načelstvo torej tem potom še posebej nato naredbo opozarja, po kateri se bo smelo po gostilnih ob delavnikih točiti pivo skozi tri ure, ob nedeljah in

praznikih pa skozi 6 ur. Te ure določa c. kr. deželna vlada, oziroma z njenim dovoljenjem politično okrajno oblastvo in se pri tem upoštevajo krajevne razmere. Dobro bo tedaj, da se prizadete gostilničarske zadruge potegujejo zato, da določitev teh ur ne bo v kvar gostilničarjem. V Ljubljani je določeno točiti pivo v delavnikih od 7. do 10. ure zvečer in v nedeljah in praznikih pa od 5. ure popoldne do 11. ure zvečer. Zadruga za ljubljansko okolico je zaprosila za čas v delavnikih od 4. ure do 7. ure in v nedeljah od 2. ure popoldne do 8. ure zvečer. Med tako določenem času se sme v gostilničarskem prostoru kakor čez ulico dati posameznim osebam kvečjemu po 1 liter piva. Določba glede pol litra ne velja več. Končno bodi pa omenjeno, da sme c. kr. deželna vlada v posebnih vpoštevavanja vrednih slučajih posameznim gostilničarjem na njihovo prošnjo dovoliti, da tudi delj časa pivo točijo.

Vloga državne gostilničarske zveze na c. kr. ministrstvo notranjih zadev in na trgovsko ministrstvo glede omejitve varjenja in točenja piva.

Državna gostilničarska zveza je vložila glede omejitve varjenja in točenja piva nastopno spomenico pri obeh ministrstvih:

„Velik del ukazov, ki so izšli med vojno v aprovizacijskih zadevah, je vedno zadel gostilničarsko obrt kar najizdatnejše. Posebno hud udarec pa sta prizadela naši obrti oba dne 2. septembra 1916 izišla ukaza radi utesnitve varjenja piva na 35% in radi utesnitve točenja piva na čas od 7. do 10. ure zvečer ob delavnikih in od 4. do 10. ure ob nedeljah in praznikih ter da se sme vsakemu gostu dati samo pol litra, čez ulico pa en liter piva. Pri raznovrstnosti gostilničarskih obratov proizvoda natančno izpolnjevanje tega ukaza v

pogostih slučajih največje težkoče, da celo dovede popolno ustavljenje nešteti obratov, s čimer se uniči eksistenca dotičnih obrtnikov.

V državi je namreč nešteto gostilničarskih obratov, ki so izključno le zajutrkovalnice, ki imajo glavno poslovanje le dopoldne, kakor n. pr. na Dunaju v notranjem mestu, na sejnih, na kolodvorih itd.

Potem imamo številne obrate, ki imajo glavno kupčijo le opoldne, to so ošobito mali obrati, v kateri kosijo nižji uradniki in delavci, obrati v bližini tovarnen itd. Ker se jedila v takih obratih z ozirom na dobiček pri pivu računajo po lastni ceni, trpe znatno škodo, ker se morajo odreči dobičku pri pivu. Vsled prepovedi točenja piva opoldne so ti obrati postali pravzaprav jedilne. Obrati blizu tovarnen, kopeli itd, se morajo odreči točenju piva tudi za časa popoldanske južine. Ob 6. uri gre namreč delavstvo iz tovarnen ter gotovo ne bo čakalo v gostilni celo uro na pol litra piva, gostilničar naj se torej obriše pod nosom.

Drugi obrati imajo največjo kupčijo v teku popoldneva kakor n. pr. na Dunaju gostilne v praturu, v bližini kopeli, paromlinov, sezijski obrati, obrati v izletnih krajih, ob deželni cestah itd. Ker so taki obrati dostikrat odvisni tudi od vremena, tedaj ne morejo sedaj pogosto potočiti niti one male množine piva, ki jim je odkazana, ker so oddaljeni od stanovanj in leže ob cestah, torej čez ulico ničesa ne prodajo. Da bodo točili pivo v času od 7. do 10. ure, s tem ne morejo računati, ker gosti večinoma grede že pred 7. uro domov, vrhutega se jim pa ne sme dati več kot pol litra piva. Zvečer stoje že odjemalci čez ulico v točilnici ter čakajo, da se nastavi pivo. Ker sme vsaki odjemalec čez ulico zahtevati cel liter piva, se pošlje razne rodbinske člane in vsakovrstne ljudi po pivo, katerim se oddaja ne more odreči. Na ta način se ukaz o omejitvi dobave piva lahko brezuspeši in mala odkazana množina potoči, stalni gostje, ki prihajajo od pol 8. do 8. ure od svojih poslov v gostilno, da bi večerjali, ne dobe nič piva. Nevoljni zapuste gostilno, gostilničar pa ima znatno škodo, ker mu ostanejo pripravljena jedila, ki se drugi dan, ko je brezmesni dan, ne smejo prodajati.

Onemu, ki je navezan na obisk gostilne, ker nima družine, se sme dati samo pol litra piva, če tudi ga ima gostilničar še na razpolago, oni ki pa večerja doma, si lahko privoščijo poljubno množino piva. Vrhutega se slednji lahko še preskrbi s pivom v steklenicah, katerega lahko dobi na dom cele zaboje. Pravična je torej zahteva, da naj bode vsakemu gostu dovoljeno dati po dva pollitra piva, dokler ga je v zalogi, ker gostje, ki si dajo pivo prinesiti na dom, lahko pošljejo ponj v razne gostilne ali pa si naroče isto v steklenicah.

Ta nova odredba bode naravnost uničujoče vplivala na gostilničarsko obrt. S strogim izpolnjevanjem te naredbi se popolno uniči nekoč cvetoča ter davčno jako močna gostilničarska obrt. Mnogim obratom preti pogin že radi majhne množine odkazanega piva, drugim pa vsled omejitve točenja.

Na Ogrskem, ki je vendar z nami gospodarska enota, ne poznajo te utesnitve.

Več kot 100.000 gostilničarjev v Avstriji se peča največ s točenjem piva, ošobito na Češkem, Moravskem, v Šleziji, Gorenje Avstrijskem in Solnograškem, pa tudi na Dunaju, kjer je izmed 3700 članov gostilničarske zadruga 2500 točilcev piva, ki se z ozirom na kletarske razmere v novih hišah, v katerih se radi neprimerne toplote ne more za dlje časa hraniti vino v kletih, ne pečajo s prodajo vina. Večina teh ljudi pa tudi ni financijelno tako močna, da bi si nakupili večje množine vina.

O pivu v steklenicah, proti katerem se mora gostilničarstvo boriti že od nekdanj, v tej odredbi ni govora. Prodaja takega piva je torej dovoljena ob vsakem času in v poljubni množini, dočim je točenje iz sodčka dovoljeno le tri ure na dan. S tem se na stečaj odpro duri nepravilni prodaji piva v steklenicah. Pivovarnarji posebno pospešujejo kupčijo s pivom v steklenicah, ker dosežejo večji dobiček, kakor pri prodaji v sodčkih. Koncesijoniranemu gostilničarskemu obrtu, ki je imel glavni vir dobička od točenja piva, se ne samo utesnuje točenje istega tako, da je njegov obstoj skoro nemogoč, ampak se mu jemlje celo možnost, neznatno množino tudi dejansko potočiti, dočim se trgovcu dovoljuje neomejena prodaja piva v steklenicah. Malo davka plačujoči branjevci, ki imajo svoj zaslužek pri prodaji nešteti predmetov, uživajo večje pravice nego visoko obdavčeni gostilničarji, katere se s to naredbi naravno davi.

Odkazilo množina piva, ki se v mnogih slučajih vrši jako neenako ter onemogoča eksistenco posameznih gostilničarjev, je življensko sposobnost nešteti obratov popolnoma onemogočila. Visoka c. kr. vlada je v svoji modri skrbnosti malim pivovarnam radi ohranitve njih obratov dovolila ugodnosti glede davkov ter poskrbela za pravično razdelitev ječmena s tem, da je ustanovila centralo za pivovarstvo.

Vnovič poostrena utesnitev odkazanja piva zahteva nujno pravično razdelitev piva na še obstoječe obrate, kar se ga še dobi in kar ga je prišlo na razpolago vsled zatvoritve mnogih gostilničarskih obratov, da ne bo imel eden ali drugi neutemeljeno prednost v škodo drugim in da ne bo treba, da bi kateri gostilničar prišel ob svoj obstanek.

Vsled ustavitve posameznih obratov prosto pivo, kakor tudi ono, ki bi postalo prosto vsled dosedanje neenakomerne razdelitve, naj se ne sme uporabiti za razne špekulacije pri ceni. Istotako naj se nobeno pivo ne oddaja v taborišča vjetnikov.

Visoko c. kr. trgovinsko ministrstvo (c. kr. ministrstvo notranjih zadev) naj navedene in dobro utemeljene podatke blagohotno vpoštevata in naj v zadnji uri pomaga gostilničarstvu, ki se težko bori za svoj obstanek, in sicer dokler ni prepozno, da ne bode uničenih 167.000 avstrijskih gostilničarjev, ki imajo pol milijona svojcev, ki tudi trpe vsled tega. Od 167.000 gostilničarjev Avstrije jih je več kot polovica na bojnem polju, kjer služijo domovini, in bi družine, ki ne dobivajo nobene podpore, padle državi v breme.

Vodstvo državne zveze gostilničarskih zadrug Avstrije prosi, naj se naredba z dne 2. septembra 1916 drž. zak. št. 288, z ozirom na vpoštevanje navedenih vzrokov popolnoma preklicuje.

Ako pa bi se ta naredba ne preklicala, si dovoljuje državna zveza gostilničarskih zadrug z vsem poudarkom nasvetovati, naj se gostilničarjem dovoli točiti že itak od 1. avgusta omejeno množino piva, bodisi čez ulico ali pa svojim gostom po lastnem preudarku.

Za vse slučaje pa naj se dovoli prehodna doba do 20. septembra, da se omogoči onim gostilničarjem, ki so z ozirom na oddaljenost od pivovaren primorani imeti večjo zalogo, potočiti obstoječo zalogo, da se jim ne skvari.

S ponovno prošnjo, da se predležeča prošnja kolikor mogoče kmalu ugodno reši, beleži za vodstvo državne Zveze gostilničarskih zadrug predsednik

Otmar Penz l. r.

Obrtni in pridobninski davek — popust.

Ker naša obrt od dneva do dneva bolj peša in to že nad dve leti, opozarjamo svoje člane, naj ne zamude pravočasno vložiti prošnje za popust pri obrtnem davku in pridobnini v kar so ošobito upravičeni, ker se je obratovanje s pivom takorekoč popolnoma ustavilo, dočim je bilo isto poprej glavni vir naših dohodkov, torej tudi naše davčne sile.

Pred časom smo dali natisniti dotične prošnje, ki se dobe po 6 vinarjev izvod v zvezni pisarni na Marije Terezije cesti št. 16 v Ljubljani.

Ker so se malim pivovarnam tudi dale razne ugodnosti in olajšave v davčnih zadevah, smo trdno prepričani, da se bodo davčne oblasti ozirale tudi na naše žalostne razmere ter nam znižale davke.

Informacije gostilničarjem!

Pogosto se pripeti, da imajo v sedanjem času gostilničarji vsled neosnovanih ovadb razne sitnosti oziroma, da so obtoženi radi navijanja cen. V takih slučajih naj se dotični vselej oglasi v zvezni pisarni „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“, Marije Terezije cesta št. 16., kjer bode dobil potrebne informacije. Seveda je najbolje, če to stori vsakdo ošobno, ker pismeno je nemogoče dogovoriti se o vseh podrobnostih. Časi so za naš stan silno težki, treba je torej najtesnejšega združenja.

Velike koristi za cel stan bi tudi bilo, da nam vsakdo po končani razpravi natančno poroča o poteku cele razprave, da smo o vsem nad vse natančno informirani.

Letošnja vinska letina in vinske cene na Kranjskem.

Letošnja vinska letina je glede kvalitete in kvantitete na Kranjskem srednja.

Vina se je pridelalo v splošnem približno toliko kot lani. Na Vipavskem ga je sicer manj kot lani, na Dolenjskem mestoma več, mestoma pa tudi nekaj manj kot lani. Vzrok temu je dolgotrajajoča suša, grozdna ples-

noba in tudi — ne v mali meri — pomanjkanje delavnih moči in pomanjkanje žvepla.

V splošnem smo pa lahko na Kranjskem z vinsko letino zadovoljni, posebno če primerjamo druge dežele, zlasti pa Nižje Avstrijsko.

Odlični vinarski strokovnjak ravnatelj Reckendorfer na Dunaju mi piše glede vinske letine v tej deželi sledeče: Kakor sem z zadovoljstvom čital v Vašem poročilu, bode imela Kranjska letos primerno dobro vinsko letino. Mi na Nižjem Avstrijskem ne bomo imeli, izvzemši malega ozemlja ob južni železnici in v okolici Dunaja, skoraj nič.

Računam škodo, ki jo letos vsled tega naša dežela utрпи, na 100 milijonov kron, mislim pa, da sem še prenizko segel. Lahko si tedaj predstavljate naš trenutni položaj.

Vzrok tej hudi katastrofi je bilo vlažno vreme in pomanjkanje galice.

Medtem ko so se naši vinogradniki po nasvetu podpisanega pomagali z galunom, so škropili na Nižjem Avstrijskem s samo galico in ker te ni bilo, so škropili premalo. Ob vlažnem vremenu je nastopila peronospera in je letino uničila. Na Kranjskem se je porabilo 11 vagonov galuna mesto enake množine galice in že s tem se je vinogradnikom prihranilo nad $\frac{3}{4}$ milijona kron. Poleg tega se pa je dosegel popoln uspeh pri škropljenju vinogradov.

Tudi na Ogrskem ni situacija posebno dobra. Po večini so uradna poročila iz raznih komitatov prav klaverna.

Gotovo je tedaj, da je letos vina razmeroma malo in da bo njegova cena zelo narastla.

Na Ogrskem in drugod znaša cena novemu vinu že danes od 1 K 30 h do 1 K 80 h za liter.

Če bo šlo tako naprej, tedaj zna vino doseči tako ceno, da ne bo navadnemu občanu sploh dostopno in ker tudi piva ne bo dobiti, zmanjkalo bo potrebnih okrepčil.

Pogostoma se slišijo pritožbe, da vinogradniki vinske cene močno pretirajo. To je tudi deloma resnica, ampak po večini so visokih cen vina krivi nakupovalci sami in sicer v prvi vrsti tako zvani „vojni liferanti“.

Podpisanemu je znan n. pr. sledeči slučaj: Glede cen novega vina so bili pred trgatvijo vinogradniki na Dolenjskem še neorientirani. Govorilo se je, da bo novo vino po 1 K 20 h in višje. Tu pride v neki znan vinski kraj na Dolenjskem „vojni liferant in da razglasiti, da kupi vsako množino starega vina ne glede na kvaliteto po 1 K 60 liter.

Če se bodo taki slučajji ponavljali, kar je pri splošnem pomanjkanju vina mogoče, se lahko zgodi, da doseže vino zelo pretirano ceno. Zato je verjetno, da bo posegla oblast z določitvijo najvišjih cen za vino, vmes, kakor se je zgodilo že na Tirolskem in v Istri.

Določitev najvišjih cen, seveda času in situaciji primernih, bi bila po mnenju podpisanega umestna.

Ž njo bi se zabranilo špekulaciji s tako važnim okrepčilom kot je vino in bi bili obenem vinogradniki zavarovani proti preganjanju od strani sodnih oblasti.

Zato je resnica, da je mnogo inteligentnih in uglednih vinogradnikov, ki primerno nastavljeni najvišji ceni za vino ne ugovarjajo.

Vprašanje je, kake cene naj se nastavijo, da ne bode oškodovan producent in da bo vino dostopno konsumentom.

V tem oziru je podpisani tega-le mnenja: Vzeti samo pridelovalno ceno za podlago določanja najvišjih cen, na katerem stališču stoje danes sodni uradi, ni prav.

Danes, ko je cena vseh najnujnejših potrebščin, za vinogradnika galica, žveplo, kakor tudi najnujnejših življenskih potrebščin narastla na 10 krat, se ne more in ne sme siliti vinogradnika, da prodaja vino samo enkrat dražje kot prej. Vsaj si mora ta človek za stržen skupiček nabaviti usnja, obleke, mila, olja itd. Če je tedaj cena teh za njega neobhodno potrebnih reči tako narastla, se mu mora koncedirati, da tudi on svoj pridelek primeroma dražje proda.

Koliko je malih vinogradnikov, ki nimajo drugega kot vinograd in kako njivico za krompir in morajo vse kar potrebujejo, v prodajalni kupiti in drago plačati.

Pri določanju najvišjih cen za vino se tedaj ne sme jemati kot merilo samo pridelovalna cena vina, temveč sedanja kupovalna vrednost denarja.

Poglejmo najprvo v Istro, kako je tam vinska kupčija uradno urejena.

C. kr. namestništvo je tam določilo, da je ves vinski pridelek leta 1916 zasežen in da ne sme nihče prodati vina drugam kot posebni prevzemni komisiji, ki je pooblašena, da s 1. novembrom z nakupovanjem vina prične.

Vino se plačuje po kvaliteti, ki se določa na podlagi vrste (sorte) in na podlagi vsebine (vol % alkohola, določenega po Malligandu).

Prevzemne vinske cene so določene sledeče:

Navadno belo in rdeče vino, ki ima 7-8% volumnih % alkohola, se plača v novembru po 111 K 20 h hl.

Teran, ki ima 9% alkohola, se plača po 140 K, bela malvazija (9-6% alkohola) pa 156 K in sortna vina kakor refoško, burgundec, rulandec, kabernet, rizling, traminec in muškati (z 10-2 % alkohola) po 172 K hl.

Vina z manjšo ali višjo vsebino na alkoholu se plačujejo sorazmerno po enotni ceni za vol % alkohola, izračunjeni iz zgoraj nastavljenih cen.

Cena nato raste pri hektolitrju vsak mesec za 1 K. Vina, ki intajo kako napako, se plačujejo nižje, po dogovoru. Če se ne doseže sporazuma, odloči od politične oblasti določen, zaprisežen večšak.

Tudi pri nas bi kazalo pri vpeljavi najvišjih cen za vino postopati podobno in določiti vinsko ceno po kvaliteti vina. Najnižje vino do kakih 8% alkohola naj bi se plačevalo po 1 K 30 h in odtod vsak vol % alkohola za 10 K pri hektolitrju višje.

Cena naj bi z ozirom na kalo, rastla za 2 K pri hl mesečno. Fina sortna, za buteljke namenjena vina, ki imajo nad 10% alkohola, naj bi se plačala s priklado 10 K pri hektolitrju. Buteljska vina, ki jih

je smatrati za luksuriozno pijačo, naj bi bila iz določbe najvišjih cen izvzeta.

Z ureditvijo vinskih cen po kvaliteti bi se v bodoče vplivalo tudi na to, da se vinogradniki ne odločijo za prezgodnjo trgatve, kakor se je to letos žalibog v mnogih krajih zgodilo.

B. Skalický.

Naprave za proizvodnjo in porabljanje acetilenovega plina v gostilničarskih obratih.

Predpisi o napravi acetileneve razsvetljave se kljub temu, da se ta način razsvetljave v naših krajih bolj in bolj vpelje, vendar še premalo znani. Gostilničarji na deželi v krajih, kjer ni električne razsvetljave, se prav radi poslužujejo acetileneve razsvetljave. Ako gostilničar ne proizvaja acetilenevega plina za razsvetljavo tujih poslopij, temveč edino le za razsvetljavo svojih gostilničarskih kakor tudi zasebnih prostorov, potem veljajo v smislu ministrske naredbe z dne 10. septembra 1912., drž. zak. št. 185 o narejanju in porabljanju acetilena in o prometu s karbidom olajšani pogoji za odobritev takih naprav. Razločevati moramo v danem slučaju med napravami za proizvodnjo acetilena, v katerih se porabi na uro k večjemu 300 l plina in pa med napravami, ki oddajajo na uro v polnem obratu več nego 300 l. Ako vpelje gostilničar acetileno razsvetljavo in naprava ne porabi več kakor 300 l acetilenevega plina na uro, takrat zadostuje, da pismeno naznani c. kr. okr. glavarstvu oziroma v mestih z lastnim statutom mestnemu magistratu (mestnemu svetu), da bo pričel z napravnimi deli. To naznani ima obsegati popis o aparatom sestavu, ki se bode rabil, in popis naprave zlasti prostora za aparat. Ako smatra omejeno oblastvo za potrebno, sme zahtevati, da se predložijo tudi načrti. Tudi pristojna oblastvu pravica, da se na licu mesta prepriča, ali se izpolnjujejo obstoječa v gori navedeni naredbi se nahajajoča posebna določila o aparatih za proizvodnjo acetilenevega plina in o uporabi teh aparatov. Ako oblastvo najde, da je kaj proti predpisom, sme zahtevati odpravo teh nedostatkov in ako zahtevajo to oziri javne koristi tudi odrediti, da se obratovanje ustavi.

Ako proizvaja aparat več kakor 300 l na uro, je pa treba vložiti prošnjo na gori navedeno politično oblastvo. Prošnja za odobrenje mora obsegati vse potrebne načrte in popise naprave ter podatke o aparatom sestavu, ki se bode rabil. Ako je prošnja opremljena z vsemi temi prilogami in ako javni oziri ne zahtevajo posebne komisijske razprave na licu mesta, sme politično oblastvo potem, ko je poprašalo županstvo, kar na kratko podeliti dovolilo za zgradbo naprave. V drugih slučajih pa je treba komisijske obravnave. Ko je naprava dograjena, se mora to naznani političnemu oblastvu. Pri napravah, v katerih se vporabi na uro več nego 1500 l plina, nadalje v vseh slučajih kakor posebne okolnosti zahtevajo preiskunje naprave, mora se politično oblastvo na licu mesta prepričati, če je naprava pač v redu izvršena. V nobeni na-

pravi za proizvodnjo acetilena, v kateri se porabi na uro več nego 300 l plina, se ne sme pričeti preje z obratom, predno ni oblastvo izreklo, da zoper to ni zadržkov.

Kadar se pri napravah za acetileno razsvetlavo kaj bistvenega spremeni, tedaj veljajo isti predpisi kakor takrat, kadar se naprava zgradi.

Gostilničar, ki vpelje razsvetlavo z acetilonom, naj z ozirom na gori navedeno od tvrdke, pri kateri je naročil aparat za proizvodnjo acetilenevega plina, zahteva, da mu ona izroči natančen popis tega aparata in pa da navede odlok dotičnega namestništva (oziroma deželne vlade), s katerim se je aparat pripustil.

C. kr. trgovskega ministrstva zadržni inštruktor v Ljubljani.

Mnenja obrtnih zadrug pri podelitvi gostilničarskih pravic.

Piše zadržni inštruktor c. kr. trgovskega ministrstva.

(Konec.)

3.) Hiša, v kateri naj se gostilna izvršuje, stoji na samotnem, od glavnih cest oddaljenem kraju in tedaj iz razlogov za javni promet kakor tudi vsled nezmožnosti policijskega nadzorstva ni pripravna za gostilno.

Pri tej priliki bodi tudi omenjeno, da mora obrtna oblast prve stopnje pred podelitvijo gostilničarske koncesije vprašati za mnenje tudi krajevno občino in pa državno policijsko oblastvo, ako slednje oblastvo v dotičnem kraju sploh obstoja. Povsem umljivo je, da se ima mnenje obrtne zadruge ozirati v prvi vrsti na koristi gostilničarskega stanu, mnenja občine na koristi prebivalstva v občini in mnenje državnega policijskega oblastva na javno varnost.

Obrtno oblastvo prve stopnje bode na podlagi svojega znanja o obstoječih razmerah v kraju, koder naj bi se izvrševal gostilničarski obrt, nadalje na podlagi nalašč izvršenih poizvedeb in oziraje se na vposlana mnenja obrtne zadruge, krajevne občine in morda obstoječega posebnega policijskega oblastva, razmotrivalo o tem, ali ni morda kakih osebnih in stvarnih razlogov proti podelitvi zaprosene gostilničarske koncesije. Ako smatra obrtno oblastvo, da ni nobenih pomislov proti podelitvi, tedaj podeli zaproseno koncesijo, v drugem slučaju pa prošnjo odkloni. Ako se je prošnja odklonila, sme prosilec tekom 14 dni po dostavitvi odklonilnega odloka se pritožiti na obrtno oblastvo druge stopnje, t. j. na Kranjskem na c. kr. deželno vlado. Zadruga imajo v tem slučaju ravno tako malo pravice do pritožbe kakor krajevne občine, kajti v tem slučaju pristojna pravica do pritožbe le prosilcu samemu. Kadar obrtno oblastvo prve stopnje podeli zaproseno koncesijo kljub pravočasnemu ugovoru pristojne obrtne zadruge, tedaj sme zadruga se pritožiti tekom 14 dni po obvestitvi na c. kr. deželno vlado (c. kr. namestništvo). Te pravice do pritožbe pa nima zadržni načelnik ali podnačelnik sam, temveč je treba sklepa zadržnega načelnštva; pod izrazom zadržno načelnštvo pa je

razumeti zadržni odbor z načelnikom, oziroma podnačelnikom. Pritožba bi se morala v gori navedenem 14dnevem roku vložiti pri obrtni oblasti prve stopnje in bi se moralo dodati tej pritožbi od zadržnega načelnika podpisan izvleček iz zapisnika one odborove seje, v kateri se je sklenila pritožba. Na tem mestu je treba poudarjati, da se c. kr. deželna vlada (c. kr. namestništvo) nima ozirati na pritožbe, ki niso pravočasno dospele na c. kr. glavarstvo (mestni magistrat, mestni svet), nadalje na pritožbo, kateri ni bil dodan dotični izvleček. Take pritožbe deželna vlada kratkoma odkloni. Pravilna pritožba obrtne zadruge ima odloživo moč, in v tem slučaju prositelj ne sme pričeti z gostilniškim obrtom.

Ravno takšno pravico do pritožbe ima tudi krajevna občina.

Le v enem slučaju se ne moreta ne zadruga, ne občina pritožiti, namreč kadar se gre za nadaljno podelitev, v istih prostorih do sedaj izvrševane gostilničarske koncesije. O nadaljnji podelitvi v istih prostorih do sedaj izvrševane gostilničarske pravice se more le tedaj govoriti, ako obstoja nožnja vez med do sedaj izvršeno koncesijo in med zaproseno koncesijo. Dejstvo, da se je kak gostilničarski obrt izvrševal in da kdo prosi za podelitev gostilničarskega obrta v istih prostorih, to še ne zadošča, da bi smel govoriti o nadaljnji podelitvi, temveč je treba, da obstoja n. pr. kak dogovor, poslednja volja glede gostilne med dosedanjim imetnikom gostilne in med prosilcem.

Ako je obrtno oblastvo druge stopnje odklonilo pritožbo obrtne zadruge ali krajevne občine in se tedaj izreka prve kakor druge stopnje enako glasita, v tem slučaju nimata nobene pritožbe več.

Zna se pa zgoditi, da je obrtno oblastvo prve stopnje odklonilo prošnjo za podelitev gostilničarske koncesije in da je na prosilčev priziv obrtno oblastvo druge stopnje podelilo zaproseno koncesijo. Ako je svoj čas zadruga pravilno ugovarjala podelitvi, potem se sme pritožiti na c. kr. trgovsko ministrstvo, a treba je za tako pritožbo tozadavnega sklepa zadržnega načelnštva in pa izvlečka iz zapisnika o dotični odborovi seji. Enako pravico do pritožbe na ministrstvo ima v navedenem slučaju tudi krajevna občina. Tudi ta pritožba na c. kr. trgovsko ministrstvo bi se morala tekom 14 dni vložiti pri obrtnem oblastvu I. stopnje.

Vsprejemanje gostov in občni državljanski zakonik.

S cesarsko naredbo z dne 19. marca 1916 drž. zak. št. 69, se je občni državljanski zakonik glede nekaterih, tudi za gostilničarski obrt važnih predpisov, spremenil in izpopolnil. Tako so stopili na mesto § 970. občnega državljanskega zakonika §§ 970, 970 a, 970 b in 970 c. Ti paragrafi obsegajo predpise o sprejemanju gostov v gostilniških obratih.

Gostilničarji, ki tujce prenočujejo, jamčijo kakor hranilci za vse od sprejetih gostov seboj prinesene stvari. To jamstvo le potem odpade, ako gostilničarji dokažejo, da škodo niso povzročili ne oni sami, ne

eden njihovih ljudi, ne kaka tuja oseba, ki zahaja v hišo. Ako je pri postanku škode krivda oškodovane osebe sodelovala, takrat naj sodnik po okolnostih razsodi, ali in v kateri višini pristojna kaka odškodnina. Za stvari, ki jih je gost prinesel v gostilno, se smatrajo le one, ki jih je izročil gostilničarju ali enemu njegovih ljudi, ali pa ki jih je prinesel na kraj, ki so ga nakazale te osebe, ali ki je v to namenjen.

Ravno tako jamčijo podjetniki, ki imajo hleve in hranilne prostore, za vse pri njih oddane živali in vozila ter reči, ki se v istih nahajajo.

Povsem nedopustno je in brez pravne moči, ako gostilničar odklanja jamstvo z nabitimi izjavami. Za dragocenosti, denar in vrednostne papirje jamči gostilničar le do zneska 1000 K. Samo tedaj, kadar je vedel za kakovost v hranitev sprejetih reči, ali kadar so škodo gostilničar sam, oziroma njegovi ljudje povzročili, takrat jamči tudi za večjo svoto.

Oškodovanec mora brez odloga, ko je zvedel za škodo, to naznaniti gostilničarju, ker sicer ugasne pravica do odškodnine. Jamstvo le potem dalje traja, ako je bil gostilničar sam prevzel stvari v shrambo.

Gostilničar in njegovi ljudje imajo pravico, da pridrže donešene stvari, da zavarujejo svoje terjatve za prenočevanje gostov, za njihovo prehrano in za druge svoje izdatke za goste.

Vsi ti predpisi o sprejetju gostov ne stopijo takoj v veljavo, temveč se imajo vporabljati še le tedaj, ako se je gost po 31. decembru 1916 sprejel.

C. kr. trgovskega ministrstva zadržni inštruktor v Ljubljani.

Obrtne pravice in predpisi.

Št. 14.733.

Razglas.

Utesnitev točenja piva.

Na podlagi § 1 ministrske naredbe z dne 8. septembra 1916, drž. zak. št. 299, se določa čas za točenje piva v gostilnah, točilnicah in vseh zavodih, kjer se pivo toči tako:

Ob delavnikih od 7. do 10. ure zvečer in ob nedeljah in praznikih od 5. ure popoldne do 11. ure ponoči.

Prestopki se kazujejo od politične oblasti z denarno globo do 5000 K ali z zaporno kaznijo do 6 mesecev. Odvzame se lahko tudi gostilničarska koncesija.

Pričujoče določbe stopijo takoj v veljavo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. septembra 1916

Št. 27.548.

Točenje piva v ljubljanski okolici.

Razglas.

V smislu § 1 ministrske naredbe z dne 8. septembra 1916, drž. zak. št. 299 se določijo ure za točenje piva v gostilniških in krčmarskih obratih, jedilnicah in zavodih vsake vrste, kjer se pivo toči tako:

I. Za občine Moste, Vič in Zg. Šiška:
1. Ob delavnikih od 7. do 10. ure zvečer,
2. ob nedeljah in praznikih od 5. ure popoldne do 11. ure zvečer.

II. Za vse druge občine sodnijskega okraja ljubljanskega: 1. Ob delavnikih od 4. popoldne do 7. ure zvečer, 2. ob nedeljah in praznikih od 2. ure popoldne do 8. ure zvečer.

Prestopki te naredbe se kaznujejo z globo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev, lahko pa tudi z izgubo obrti na vedno ali za določen čas.

C. kr. okrajno glavarstvo,
v Ljubljani, 2. oktobra 1916.

Štev. 32.216.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika v vojvodini Kranjski

z dne 19. oktobra 1916, št. 32.216,

o uravnavi oddaje kruha v gostilniških in krčmarskih obratih.

Na podstavi § 19 cesarskega ukaza z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176, se zaukazuje:

§ 1.

V gostilniških in krčmarskih obratih (jedilnicah, kavarnah), in sicer tako v obratnih prostorih, kakor tudi čez cesto, je prepovedano oddajati kruh.

Ta prepoved ne zadeva oddaje kruha potnikom in železniškim uslužbencem v kolodvorskih gostilnicah.

§ 2.

Izjeme od te prepovedi dovoli deželna vlada od primera do primera za take gostilniške in krčmarske obrate, kjer dobivajo hrano v prvi vrsti v večjem številu delavci (delavske kantine).

§ 3.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo po določenih § 35 cesarskega ukaza z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176.

§ 4.

Ta ukaz dobi moč dan pozneje, ko se razglasi.

C. kr. deželni predsednik:

Henrik grof Attems m. p.

Štev. 31.881.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika v vojvodini Kranjski

z dne 19. oktobra 1916, št. 31.881,

o primešovanju surogatov pri izdelovanju kruha.

Na podstavi §§ 16 in 19 cesarskega ukaza z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176, se zaukazuje:

§ 1.

Pšenična krušna, pšenična enotna in ržena moka se smejo pri izdelovanju kruha porabljati samo v množini, ki ne presega 60% cele teže podelane množine moke; ostanek, t. j. 40% cele teže naj sestoji iz nadomestnih snovi.

Kot nadomestne snovi se smejo porabljati le krompirjeva moka, krompirjeva kaša, koruzna moka ali ječmenova moka.

Ta določila veljajo tako za obrtniško izdelovanje kruha, kakor tudi za izdelovanje kruha v zasebnih gospodarstvih.

§ 2.

Prodajalci kruha so dolžni, v svoji prodajalni na lahko vidnem kraju z razločno čitljivo pisavo počititi množino in vrsto nadomestnih snovi, ki so se porabile za izdelavo kruha.

§ 3.

Krušna cena, ki je določena s t. u. razglasom z dne 10. januarja 1916, dež. zak. št. 6, se s tem ne izpremeni.

§ 4.

Izjeme od določil § 1 dovoli deželna vlada v posebnega ozira vrednih primerih, pred vsem ondi, kjer ne bi bilo mogoče dobiti potrebnih nadomestnih snovi.

§ 5.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična okrajna oblastva po § 35 cesarskega ukaza z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176, z denarjem do 2000 kron ali z zaporom do 3 mesecev, v obtežljivih okoliščinah z denarjem do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

§ 6.

Ta ukaz dobi moč dne 23. oktobra 1916. Istočasno izgubi veljavo t. u. ukaz z dne 5. februarja 1916, dež. zak. št. 8.

C. kr. deželni predsednik:

Henrik grof Attems s. r.

Št. 30.458

Ukaz c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem
z dne 3. oktobra 1916, št. 30.458,

o nakupovanju prešičev hodé.

Na podstavi § 4 ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915. l., drž. zak. št. 115, o trgovini z živino, se zaukazuje:

§ 1.

Nakupovanje prešičev hodé od hiše do hiše je po vsej Kranjski prepovedano.

§ 2.

Ta prepoved ne velja:

1. za osebe, ki nakupujejo za „Kranjsko deželno mesto za nabavo klavne živine“ in se o tem izkažejo z na ime se glasečo izkaznico, ki jo je izdala deželna komisija za ureditev prometa z živino v vojvodini Kranjski;

2. za nakupe prešičev za rejo, ki se predloži za nje potrdilo občinskega urada kraja namembe, da se potrebuje žival, ki se naj nakupi, za rejo in da se bo za to porabila. To potrdilo mora občinski predstojnik stojišča kupljene živine odzveti, ko izroči živinski potni list in je poslati deželni komisiji za ureditev prometa z živino v vojvodini Kranjski.

§ 3.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo po § 10 ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915, drž. zak. št. 115.

§ 4.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

C. kr. deželni predsednik:

Henrik grof Attems s. r.

Razglas.

Na podstavi določbe § 3, odst. 2 cesarske naredbe z dne 28. avgusta 1916, drž. zak. št. 280, se davčni zavezanci pozivljejo, da plačajo vojne pribitke k neposrednim davkom za leto 1916 na tale način:

I. Zemljiški davek.

Vojni pribitek v izmeri 80 odstotkov rednega davka mora davčni zavezanec sam ugotoviti na podstavi predpisa zemljiškega davka, ki je merodajen za plačevanje davka leta 1916, in ga plačati povsem ob zadnjem roku, določenem za plačevanje zem-

ljiškega davka, to je dne 31. decembra. Davčni zavezanec pa lahko pri pristojni davkarji naznani pismeno ali ustno, da hoče plačati pribitek tekom enega leta, računano od dneva razglasitve cesarske naredbe z dne 28. avgusta 1916, drž. zak. št. 280, to je od 2. septembra 1916 v dvanajstih enakih delnih zneskih v mes. rokih, ki se prično s 30. septembrom. Da se doseže željeno olajšanje pri plačevanju davka, se mora naznani podati pravočasno, to je pred dospelostjo vojnega pribitka.

II. Občna pridobnina.

Vojni pribitek k občni pridobnini znaša 100 odstotkov rednega davka, če pripada davčni zavezanec I. ali II. pridobninskemu razredu, in 60 odstotkov, če pripada davčni zavezanec III. ali IV. pridobninskemu razredu.

Ta pribitek dospe v plačilo 1. oktobra. Če je plačilni nalog o rednem davku za leto 1916 že dostavljen, pa še nima predpisanega pribitka, mora davčni zavezanec preračunati pribitek po izmeri odmerjenega davka. Če pa plačilni nalog za leto 1916 e ni dostavljen, mora davčni zavezanec preračunati in plačati pribitek po davku, ki se je predpisal za preteklo leto. Davčni zavezanec pa lahko pri davkarji naznani do 31. oktobra 1916, da hoče plačati pribitek za leto 1916 v 4 enakih delnih zneskih ob četrletnih rokih, ki se prično z zakonitim rokom dospelosti vojnega pribitka (to je 1. oktobra 1916, 1. januarja, 1. aprila, 1. julija 1917).

III. Pridobnina po II. poglavju.

Pribitek 20 odstotkov rednega davka dospe v plačilo 1. oktobra 1916. Plačati ga je treba glede vsega davka pri davkarji na sedežu podjetbe. Če je plačilni nalog o rednem davku za leto 1916 že dostavljen, pa še nima predpisanega pribitka, mora davčni zavezanec sam preračunati pribitek po tem predpisu. Če pa plačilni nalog za leto 1916 še ni dostavljen, mora davčni zavezanec preračunati in plačati pribitek po davku, ki se je predpisal za preteklo leto.

Donosnostni pribitek je treba plačati v 14 dneh po dostavitvi posebnega plačilnega naloga.

IV. Pridobnina ali rentnina.

100 odstotni vojni pribitek k rentnini, prirejeni po napovedi, je plačati 1. decembra 1916. Če je plačilni nalog o rednem davku za leto 1916 že dostavljen, mora davčni zavezanec sam preračunati pribitek na podstavi te odmere. Če se pa plačilni nalog dostavi pozneje, bo imel pribitek že odmerjen. Ako se plačilni nalog ne dostavi pred 1. decembrom, treba je pribitek preračunati in plačati po davku, ki se je odmeril za preteklo leto.

K rentnini, ki jo pobira dolžnik z odbitkom, treba je pobrati 100 odstotni pribitek glede tistih rentnini podvrženih prejemkov, ki so dospeli v plačilo leta 1916 in se izplačajo ali v prid zapišejo po 2. septembru 1916. Pribitek se mora oddati obenem z rentnino.

V. Dohodnina.

K dohodnini vštveši pribitek za manj obtežena gospodarstva je plačati vojni pribitek po tele lestvici:

Ako so se priredili dohodki

3.000	5.200	15	odstotkov
5.200	7.200	20	"
7.200	10.000	25	"
10.000	14.000	30	"
14.000	20.000	35	"
20.000	26.000	40	"
26.000	32.000	45	"
32.000	40.000	50	"
40.000	48.000	55	"
48.000	56.000	60	"
56.000	64.000	65	"
64.000	76.000	70	"
76.000	100.000	80	"
100.000	140.000	90	"
140.000	200.000	100	"
čez 200.000		120	"

rednega davka.

a) Pribitek k dohodnini, katero mora davčni zavezanec plačevati sam, se plačati 1. decembra 1916, ako se pa plačilni nalog o rednem davku dostavi pozneje, ob dnevu dostavitve tega plačilnega naloga. Če je plačilni nalog že dostavljen, mora davčni zavezanec sam preračunati vojni pribitek; plačilni nalogi, ki se izdajo po razglasitvi cesarske naredbe z dne 28. avgusta 1916, drž. zak. št. 280, bodo imeli že pribitek odmerjen.

b) Tisti davčni zavezanci, ki morajo plačevati dohodnino deloma z odbitkom po službodajalcu, deloma neposredno, bodo tedaj, če jim je bil plačilni nalog o dohodnini že dostavljen, dodatno obveščeni o višini vojnega pribitka, ki ga mora pobirati službodajalec z odbitkom, kakor tudi o vojnem pribitku, ki ga morajo plačati neposredno.

c) Vojni pribitek k dohodnini, ki jo odbija službodajalec, mora leta preračunati na podstavi predpisa za leto 1916, oziroma če se predpis še ni naznanil, po davku, ki se je predpisal za preteklo leto, in ga pobrati v enakih obrokih z odbitkom v času od 1. okt. 1916 do 31. marca 1917 v istih rokih, kakor se izplačujejo službeni prejemi.

Opomnja k I. do V.

Če bi se morebiti potrebovala še kaka nadaljnja pojasnila o preračunjenju vojnih pribitkov, dobe se lahko ustno pri davkarjih in pri davčnih oblastih.

C. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1916.

Kliment.

Št. 30552

Razglas.

C. kr. okrajno glavarstvo odreja na podlagi določila § 54 obrtnega reda v zmišlu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 21. 10 1916 32009, da se smejo v gostilniških in krčmarskih obratih (restavracijah, gostilnah, kavarnah, izkuhah) v okolišju občin Moste, Zg. Šiška, in Vič dati jedila in pijače vojakom brez šarže — izvzemši enoletne prostovoljce — le do 7 ure zvečer in da se ne sme trpeti, da bi se take osebe po tej uri v lokalih zadržavale.

Izvzeto od te naredbe je le ono moštvo, ki izvršuje težka dela čez 7 uro zvečer v svojih zavodih, ti morajo pa imeti primerne izkaznice od etapnega štacijskega poveljstva.

Imetniki koncesij, zakupniki, namestniki so za to odgovorni, da se ta odredba, katera

stopa v veljavo dne 1. novembra 1916 najtočnejše izpolnuje.

Prestopki se bodo najstrožje kaznovali.

C. kr. okrajno glavarstvo.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1916.

Zadružne objave.

Gostilničarjem v Zg. in Sp. Šiški dajemo v vednost, da je poveljništvo armadnih trenskih delavnic z odlokom dne 23. okt. št. 4197/I na intervencijo zadruge zopet dovolilo moštvu in podčastnikom pohod gostilen, kateri je bil vsled incidenta v neki gostilni prepovedan, ter naroča, da bi se v slučaju ponavljanja neprilik napram vojaškim osebam, dovoljenje zopet preklicalo.

Deželna zadruga izdelovalcev sodavode na Kranjskem je sklenila sledeče: „Vsled velike zgube in vedno dražjih sodavičarskih steklenic, primorana je imenovana zadruga obnovno ponoviti svojo prošnjo do odjemalcev, da se vračajo vse izposojene steklenice. Po nanovo vpeljanih knjigah bo razvidna vsaka pomanjkljivost in vsak odjemalec bo dolžan vse manjkajoče steklenice plačati, ter se bodo zaračunale sifonke po 5 kron, pokalice po 60 vin. in patent. steklenice po 50 vin.

Stanovske vesti.

V pojasnilo gostilničarjem in kavarnarjem. Ker bo s 1. novembrom smelo vojaštvo, razen šarž in enoletnih prostovoljcev, biti v gostilnah in kavarnah le do 7. zvečer, so nekateri gostilničarji in prizadeti sami v dvomu, ali smejo biti v gostilni čez 7. uro tudi oni črnovojniki (trgovci, obrtniki i. dr.), ki imajo inteligenčni trak. V pojasnilo naj bode vsem, da naredba teh nič ne omeni, marveč edino „enoletne prostovoljce“. Navadni prostak pa mora imeti, ako hoče biti čez 7. uro v javnem lokalju, legitimacijo od vojaške oblasti, da je do 7. ure delal. Vojak, ki ima dovoljenje svojega poveljnika, da sme izostati čez uro izven vojašnice, na kar se marsikateri zelo rad sklicuje, ne sme biti v gostilni. Za šarže in enoletne prostovoljce pa gostilničarju ni nič mar, imajo li ti dovoljenje, izostati čez 8. uro zunaj ali ne, za to bode vsak odgovarjal zase pri svojem predstojniku, gostilničarju zadostuje, da ima šaržo, ali je enoletni prostovoljec in ako je to, sme biti v njegovi gostilni do konca. Poudarjamo pa, da so kazni zelo stroge, zato naj se vsakdo v lastnem interesu točno drži predpisov.

Na Vranskem je umrl gospod Simon Oset, posestnik in bivši trgovec, častni občan Vransko ter ustanovitelj in član raznih prosvetnih in gospodarskih korporacij. Bil je jako delaven in požrtvovalen naprednjak. Bodi mu časten spomin.

Znamke. Da se omogoči popolna poraba pisemskih znamk po 1 in 2 vin. do sedanje izdaje, ki niso več potrebne po veljavnih pristojbinskih postavkah, se opremijo pisemske znamke po 1 vin. z rdečim natiskom „Porto“ in pisemske znamke po 2 vin. s črnim natiskom „15 porto 15“ in

se uporabljajo kot poštinske znamke po 1 in 15 vin.

Kreditna pomožna akcija za obrtnike, ki se vračajo iz vojne. Cesarska vlada namerava pričeti s splošno kreditno pomožno akcijo za one obrtnike, ki se vrnejo iz vojne. Ako bi kaka posamezna gostilniška zadruga nameravala pričeti tudi s slično akcijo, se od strani zadružnega inštruktorata nasvetuje, da se eventuelno projektirani pomožni zaklad svoj čas priklopi omenjeni splošni državni akciji, da bode vladi možno enotno postopati. — O eventualnih tozadevnih korakih naj se obvešča zadružni inštruktorat ali Deželno zvezo.

Z razglasom c. kr. deželnega predsednika z dne 23. oktobra t. l. št. 32.673, so od 29. oktobra t. l. ustavljeni vsi sejmi za govejo živino in za prašiče na Kranjskem.

Smrtna kosa.

Dne 9. septembra je preminol gostilničar v Kolodvorski ulici ter trgovec s premogom in prevoznik g. Martin Lampert po dolgem bolehanju v 68 letu starosti. Bil je čvrst in resoluten možakar. Bolezen na jetrih mu je pretrgala nit življenja. Prijatelji in znanci mu ohranijo blag spomin. Gospa vdova bo nadaljevala obrt.

Dne 20. t. m. je preminol g. Leopold Legat po daljšem bolehanju, katero si je nakopal v vojni, naposled zadet od kapi. Rajni je bil posestnik znane gostilne „Pri levu“ na Marije Terezije cesti, katero izborna vodi sedaj gospa Košakova.

Gospod Legat je bil blag, miren in nad vse koncilijanten značaj; bil je tudi izboren pevec-basist. Rajni zapušča vdovo in 12letno hčerko. Blag mu bodi spomin! Njegovi rodbini naše iskreno sožalje.

V Radovljici je umrl občeznani gostilničar in mesar g. Josip Wucherer. Bodi mu zemljica lahka!

Fani Ruech roj. Ribnikar. Načelnika tržiške gostilničarske zadruge g. K. Ruecha je zadela bridka izguba. Dne 8. oktobra mu je umrla vrla soproga v 62. letu njene starosti. Rajna je bila pravi tip večje, spretnice in priljubljene gostilničarke, katero so spoštovali vsi, ki so jo poznali. V svoji stroki je bila izborna in pravi steber svojemu soprogu. Blag ji bodi spomin! Našemu tovarišu in njegovi rodbini izrekamo tem potem najiskrenejše sožalje!

Listnica uredništva.

G. V. F. v L. na Koroškem. Vaši c. želji je upravništvo pismenim potom ustreglo. Zelo razveseljivo je dejstvo, da se tudi na Koroškem zanimate za naš list ter izražate svojo zadovoljnost z njim. To nam služi v veliko izpodbudo pri našem delu. Prav veselilo bi nas, ako nam pošljete od časa do časa kako stanovsko poročilo iz Vaše domovine, ki nam bodo vedno dobro došlo.

Pozdrav!

G. N. T. v M. Glede vprašanja o povrnitvi daca za pokvarjeno vino se hočemo najnatančneje informirati, tako da bo enkrat za vselej držalo. Radi tega, ker še nismo prejeli natančnih in zanesljivih informacij Vam še danes ne moremo odgovoriti. Prosimo potrpite!

Bela vina

štajerskega lastnega pridelka
oddaja

J. Bezgovica

Šmarje pri Jelšah, Štajersko.

Av gust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Zaloga raznovrstnega namizja 2424

30 za gostilne, hotele in kavarne.

Sanatorij Elizabetinum

zdravilišče za notranje, kirurške in ženske
bolezni. Bolniška oskrba sester križark.
Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerne.
— Moderno opravljena Röntgenova soba.
— Udobno urejeno kopališče z vsemi
36 zdravilnimi pripomočki. 24—24

Poljanska cesta 16. Telefon št. 141.

Gostilničarji, trgovci, posestniki,
ki žele svoje hčere temeljito izobraziti

v
knjigovodstvu, računstvu, dopisovanju,

.. stenografiji in strojepisju ..

naj se obrnejo na naslov

Franc Gärtner,

na c. kr. trgovski akademiji izprašan učitelj
za pouk trgovskih predmetov.

Ljubljana, Bleiweisova c. 3.

Pričetek pouka 2. oktobra.

I. kranjska tovarna mineralnih
vodá, sodavice i. t. d.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico, pokalice, naravni mali-
nov in citronov sok, nadalje izborne
sadne pijače v pat. steklenicah: jagodovec,
nektar, kristalno citronado, jabol-
čni biser.

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Inserati

v „Gostilničarju“ dosežejo
dokazano velik uspeh.

Ceneno zaračunavanje.

Pri večkratnih objavah znaten popust.

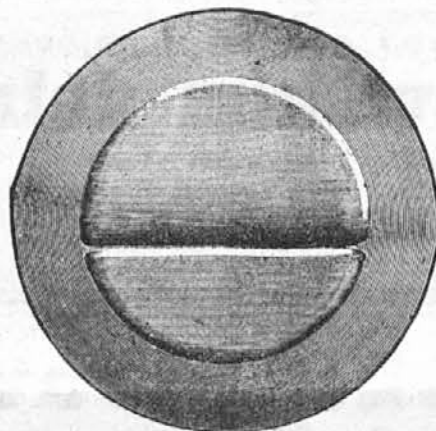
Vino in sadni mošt, suhe hruške

od 56 litrov naprej

od 5 kg naprej

in novi **Silva vrec**, namizna in zdravilna kislá voda
razpošilja po povzetju **A. OSET, Guštanj, Koroško.**

Posodo računam po lastni ceni in se nazaj vzame, sprejme se tudi steklenice in sode v protiračun in
polnitev železniška postaja Spodnjidravograd.

Glasom ministrske naredbe z dne 16. julija 1916
je prepovedano posameznim gostom nuditi toplá
jedila na servirnih pladnikih.

Reformni krožnik

popolnoma odgovarja gori navedeni na-
redbi ter zajedno zadovolji tudi goste.

Velike prednosti ni mogoče prezreti.

Popis v članku „Praktična novost“.

CENE: Bel krožnik K 1-90, z modrim robom K 2-30, z okraski pod glasuro ali
monogrami K 2-95, servirni pladniki (ovali) K 1-95, 2-40, 3-05

s troški loko Ljubljana.

Naročila sprejema:

upravništvo „Gostilničarja“

kot edini zastopnik.

Jakob Zalaznik

pekarija, slačičarna in
kavarna 31 25—24

Stari trg 21

se priporoča sl. občinstvu
posebno z dežele

na jutro.

Filijalke:

Mestni trg št. 6
Kolodvorska ulica št. 6.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadruga v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 16

posreduje brezplačno
za vse službo iščoče

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 60 v,
z dežele 1 K.

**Tovariši gostilničarji! Poslu-
zujte se te ugodne prilike!**

26 23—24

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Koncem leta 1915 je imela vlog . . . K 48.500.000—

Rezervnega zaklada . . . . . 1.330.000—

Sprejema denarne vloge

:: vsak delavnik. ::

Hranilnica je **pupillarno varna** in
stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posojila na zemljišča in posojila na Kranjskem proti 5 % o, izven
Kranjske pa proti 5 1/2 % o obrestim in proti najmanj 1 % o
— otrz. 3/4 % o odplačevanju na dolg.

Sodavičarji pozor!

: Pristni malinovec :

(malinčni sok ali odcedek)

ima naprodaj po najugodnejši ceni

Louvo Rogelj

Vrhnika.

Pošilja se od 25 kg naprej.

Tovariši! Tovarišice! Kupujte le pri tvrdkah, ki podpirajo in oglašajo v „Gostilničarju“, v Vašem glasilu.

Z vsemi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje
8 25—24 in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Velepražarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih voda.

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk
Fr. Kolmann
 11 v Ljubljani 24-24
 dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
 cvetlični salon
 Pod Trančo 2
 vrtnarija
 Tržaška cesta 34
 v Ljubljani.

Deset zapovedi za kmetovalca
Deset zapovedi za zdravje
 dobi zaastonj in poštne prosto vsak gostilničar in trgovec v poljubnem številu za razdelitev med 18 goste ter odjemalce. 24-24
 Treba le dopisnice z naslovom:
 Ub. pl. Trnkoczy, lekarna, Ljubljana.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepič
 Spodnja Šiška štev. 256
 priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih goric.
 Telefon št. 262.14 25-24

Pivovarna „Reininghaus“
 Gradec — Steinfeld
 priporočata svoja najboljša piva, kakor:
marčno carsko, vležano in bavarsko v sodčkih in steklenicah. 27 23-24
 Specijaliteta **Reininghausovo dvojno sladno pivo „St. Peter“** v originalnih steklenicah.
 Glavno zastopstvo pivovarn **Reininghaus in Puntigam**
 Telefon št. 90. v Ljubljani, Martinova cesta 28. Telefon št. 90.

Pivovarna Göss
 priporoča svoje priznane, priljubljene izdelke
marčna, cesarska, vležana, eksportna in bavarska piva 33 23-24
 v sodčkih in steklenicah.
Zastopnik: Fr. Sitar v Sp. Šiški.

Izboljšajte promet v svoji gostilni z najboljšim in najcenejšim češkim budjejeviškim delniškim pivom

plzenskega tipa.

Zahtevajte v gostilnah ljubljanskih, v Grandhotelu Balkan Trst, hotelu Lacroma Gradež, Palace hrvatske štedionice Zagreb, Napredak Sarajevo, Beránek Banjaluka itd. to pivo.

52 24-24 Informacije daje Česka delniška pivovarna v Čeških Budejovicah, Roza Rohrmann v Ljubljani, Bogumil Poška v Trstu.

Adria, delniška pivovarna, Trst

Vplačana glavnica
K 1,000.000

Varilnica v Senožečah.

:: Ustanovljena ::
I. 1820.

(Železniška postaja Divača.)

priporoča svoje priznano dobro **Adria marčno, dvojno marčno in granatno pivo** v sodčkih in steklenicah po najnižjih cenah.

KLEINOSCHEG-
 39 25-24
DERBY SEC

Vinometre „Bernatot“. — Asbestov bombaž in prašek. — Eponit. — Francosko želatno. — Lipovo ogleje. — Marmornat prašek. — Modro galico. — Natrijev bisulfit. — Ribji mehur. — Špansko zemljo. — Tanin. — Žveplo na asbestu. — Žveplo v prahu. — Limonovo kislino. — Vinsko kislino. — Soda bikarbono. — Strupa proste barve itd.

ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani (Spodnja Šiška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot žlvinška krma zelo priporočljive. 3 24-24